

Sada úloh na cvičenie č. 10

Úlohy

1. Zostrojte jednoduchú prekladovú schému $\mathcal{S}$ takú, že $\mathcal{S}(\{a, b\}^*) = \{w \in \{a, b\}^* \mid w = w^R\}$. Nájdite preklad realizovaný schémou $\mathcal{S}$.

2. Uvažujme jazyky

$$L_1 = \{xycy \mid x, y \in \{a, b\}^*; |x| = |y|\}$$

a

$$\{xycyz \mid x, y, z \in \{a, b\}^*; |x| = |y| = |z|\}.$$

Zistite, či existuje jednoduchá prekladová schéma $\mathcal{S}$ taká, že:

- a) Platí $\text{pr}_1(\Pi(\mathcal{S})) = L_1$ a $\text{pr}_2(\Pi(\mathcal{S})) = L_2$.
  - b) Platí $\mathcal{S}(L_1) = L_2$.
3. Zistite, či pre každé dva neprázdne bezkontextové jazyky L_1, L_2 existuje jednoduchá prekladová schéma $\mathcal{S}$ taká, že:
    - a) Platí $\text{pr}_1(\Pi(\mathcal{S})) = L_1$ a $\text{pr}_2(\Pi(\mathcal{S})) = L_2$.
    - b) Platí $\mathcal{S}(L_1) = L_2$.

Je predpoklad neprázdnosti jazykov L_1 a L_2 podstatný? Svoje tvrdenia dokážte.

4. Charakterizujte triedu prekladov realizovaných „regulárnymi“ jednoduchými prekladovými schémami – čiže jednoduchými prekladovými schémami $\mathcal{S} = (N, T_1, T_2, P, \sigma)$, pre ktoré platí $P \subseteq N \times T_1^*(N \cup \{\varepsilon\}) \times T_2^*(N \cup \{\varepsilon\})$.
5. Zistite, či sú triedy $\mathcal{L}_{CF}$ a $\mathcal{L}_{ECS}$ uzavreté na zobrazenie jednoduchou prekladovou schémou. To znamená zistiť, či pre ľubovoľný bezkontextový (resp. rozšírený kontextový) jazyk L a ľubovoľnú jednoduchú prekladovú schému $\mathcal{S}$ platí $\mathcal{S}(L) \in \mathcal{L}_{CF}$ (resp. $\mathcal{S}(L) \in \mathcal{L}_{ECS}$).
6. Označme triedu prekladov realizovaných a-prekladačmi symbolom $\mathcal{T}_a$. Zistite, či je trieda $\mathcal{T}_a$ uzavretá na zjednotenie; teda, či pre všetky dvojice prekladov $\Pi_1, \Pi_2 \subseteq \Sigma_1^* \times \Sigma_2^*$ realizovateľných a-prekladačom existuje a-prekladač realizujúci preklad $\Pi_1 \cup \Pi_2$. Svoje tvrdenie dokážte.
- 7.* Označme triedu prekladov realizovaných a-prekladačmi symbolom $\mathcal{T}_a$. Zistite, či je trieda $\mathcal{T}_a$ uzavretá na prienik; teda, či pre všetky dvojice prekladov $\Pi_1, \Pi_2 \subseteq \Sigma_1^* \times \Sigma_2^*$ realizovateľných a-prekladačom existuje a-prekladač realizujúci preklad $\Pi_1 \cap \Pi_2$. Svoje tvrdenie dokážte.
- 8.* Formálne definujte („nedeterministické“) konečné automaty a bezkontextové gramatiky nad ľubovoľným monoidom M . Takéto automaty (gramatiky) by mali namiesto jazykov $L \subseteq \Sigma^*$ akceptovať (generovať) podmnožiny $P \subseteq M$ monoidu M . Pracovať by mali ako „obyčajné“ automaty (gramatiky) s tým rozdielom, že namiesto písmen vstupnej (terminálnej) abecedy by mali narábať s prvkami nejakého generátora G monoidu M (napríklad abeceda Σ je generátorom monoidu $(\Sigma^*, \cdot)$).

Charakterizujte a-prekladače pomocou konečných automatov nad monoidmi a jednoduché prekladové schémy pomocou bezkontextových gramatík nad monoidmi.